

7 โรค 3 ภัยสุขภาพ

ควรระมัดระวังในช่วงฤดูร้อน พ.ศ. 2562

1. โรคอุจจาระร่วง

สาเหตุ รับประทานอาหาร, น้ำที่ปนเปื้อนเชื้อโรค

อาการ ถ่ายอุจจาระเหลว ถ่ายเป็นน้ำ ถ่ายเป็นมูกเลือด อาเจียน มีตั้งแต่เล็กน้อยถึงอาการรุนแรงจากภาวะขาดน้ำและเกลือแร่ ทำให้เกิดอาการช็อค ทนดสดี และเสียชีวิตได้

การป้องกัน ล้างมือให้สะอาด รับประทานอาหารปรุงสุก ดื่มน้ำสะอาดหรือต้มสุก

2. โรคอาหารเป็นพิษ

สาเหตุ รับประทานอาหาร, น้ำที่ปนเปื้อนเชื้อแบคทีเรีย เชื้อรา มักพบในอาหารที่ปรุงสุก ๆ ดิบ ๆ

อาการ มีไข้ ปวดท้อง ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตามเนื้อตัว คลื่นไส้ อาเจียน อุจจาระร่วง หากถ่ายอุจจาระมากจะเกิดอาการขาดน้ำและเกลือแร่ อาจทำให้เสียชีวิตได้

การป้องกัน หน่วยงานที่มีคนจำนวนมาก เช่น โรงเรียน ทหาร ประกอบอาหารที่ถูกสุขลักษณะ จัดหาน้ำดื่มสะอาด มีส่วนที่ถูกสุขลักษณะ และกำจัดขยะ

3. โรคบิด

ผู้ป่วยส่วนใหญ่ อายุมากกว่า 65 ปี

สาเหตุ เชื้อบิด เป็นเชื้อแบคทีเรียหรืออะมีบา ติดต่อกันโดยรับประทานอาหาร ผักดิบ น้ำดื่มที่มีเชื้อเหล่านี้ปนเปื้อน

อาการ ถ่ายอุจจาระบ่อย อุจจาระมีมูกเลือดปน ปวดเบ่งคล้ายอุจจาระไม่สุด มีไข้ ในบางรายอาจมีอาการเรื้อรังแบบนี้ได้

4. อหิวาตกโรค

สาเหตุ เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ติดต่อจากการรับประทานอาหารหรือดื่มน้ำที่มีเชื้อปนเปื้อนเข้าไป

อาการ ถ่ายอุจจาระเป็นน้ำครั้งละมาก ๆ หรือถ่ายอุจจาระเหลวสีคล้ายน้ำขาวขาว มักไม่มีอาการปวดท้อง อาจมีอาการร่วมกับ อาการขาดน้ำ และเกลือแร่ เช่น กระหายน้ำ กระสับกระส่าย หายใจลึกผิดปกติ ช็อค และอาจเสียชีวิตได้

5. ไข้ไทฟอยด์หรือ ไข้รากสาดน้อย

สาเหตุ เชื้อไทฟอยด์ ซึ่งเป็นเชื้อแบคทีเรีย ติดต่อกันโดยรับประทานอาหารและน้ำที่ปนเปื้อนเชื้อ

อาการ มีไข้ ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตามตัว เบื่ออาหาร ท้องผูก หรือบางรายอาจมีอาการท้องเสียได้ ถ้ามีสุขนิสัยไม่ถูกต้องเมื่อไปประกอบอาหารจะสามารถแพร่เชื้อไทฟอยด์ไปสู่ผู้อื่นได้

6. โรคไข้เลือดออก

สาเหตุ การติดเชื้อไวรัสเด็งกี มีอยู่หลายเป็นพาหะ

อาการ ไข้สูงลอย ปวดศีรษะ ปวดกล้ามเนื้อ คลื่นไส้ อาเจียน อาจมีภาวะเลือดออก เกิดภาวะช็อค

การป้องกัน: มาตรการ "3 เก็บ ป้องกัน 3 โรค"

7. โรคพิษสุนัขบ้า

สาเหตุ เชื้อไวรัส Rabies สุนัขหรือสัตว์กัดจากน้ำลายของสัตว์เสี่ยงสูงด้วยน้ำนมทุกชนิด

พบบ่อย คือ สุนัข รองลงมา โค และแมว

เชื้อจะเข้าสู่ร่างกายทางบาดแผลที่สัตว์กัดหรือข่วน

การป้องกัน: มาตรการ "คาตา 5 ย."

3 ภัยสุขภาพ

โรคและภัยสุขภาพที่เกิดจากอากาศร้อนโดยตรง

การเจ็บป่วยและเสียชีวิตจากภาวะอากาศร้อน

กลุ่มเสี่ยง ผู้ที่ทำงานกลางแจ้งเป็นเวลานาน เช่น เล่นกีฬา และฝึกทหาร

การป้องกัน งด แสงออกกำลังกาย ทำงานหรือกิจกรรมกลางแจ้งเป็นเวลานาน ควรดื่มน้ำให้ได้ 1 ลิตร/ชั่วโมง หรืออย่างน้อยวันละ 8-10 แก้ว ฝ้าระวังเด็กเล็ก ผู้สูงอายุ

โรคและภัยสุขภาพที่เป็นผลจากอากาศร้อนแล้งและแดดจ้า

ผลกระทบต่อสุขภาพจากปัญหาหมอกควัน มีความเสี่ยงเจ็บป่วยจาก 4 กลุ่มโรค

- โรคทางเดินหายใจ
- โรคหัวใจและหลอดเลือด
- โรคตาอักเสบ
- โรคผิวหนังอักเสบ

การป้องกัน ปิดประตูหน้าต่างบ้านให้มิดชิด หมั่นทำความสะอาดบ้าน สวมหน้ากากป้องกัน ไม่เผาขยะ ไม่เผาป่า ลดการใช้รถยนต์ส่วนตัว

ภัยสุขภาพในฤดูร้อน

การบาดเจ็บและเสียชีวิตจากการจมน้ำ

การป้องกัน ในเด็กเล็ก (อายุต่ำกว่า 5 ปี) ผู้ปกครองควรดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด ไม่ปล่อยให้เด็กเล่นตามลำพัง แม้เพียงชั่วขณะ

หลักในการช่วยเหลือคนตกน้ำ คือ "ตะโกน โยน ยื่น" และโทร 1669

อหิวาตกโรค รู้ไว้..ไม่ตกใจ

แมลงวัน เป็นพาหะนำโรค

เกิดจากเชื้อแบคทีเรียที่ปนเปื้อนในอาหารและน้ำ

อาหารสุกๆ ดิบๆ อาหารกระป๋องที่เสียแล้วที่ปนเปื้อนเชื้อ

อาหารค้างคืน ไม่ปรุงสุก และใช้มือที่ไม่สะอาดหยิบจับอาหาร

อาการ

ผู้ที่ได้รับเชื้อจะเกิดอาการภายใน 1-5 วัน

โดยเฉลี่ยจะเกิดอาการภายใน 1-2 วัน

มีอาการ “ถ่ายเหลวคล้ายน้ำขาวขุ่น”
และมีอาการร่วมได้แก่ ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน

อาการไม่รุนแรงมักหายภายใน 1-2 วัน

หากถ่ายเป็นจำนวนมาก ถ่ายเป็นมูกเลือด อาจทำให้เกิด
ภาวะขาดน้ำ ช็อก หมดสติ ส่งผลให้เสียชีวิตได้

การป้องกัน

รับประทานอาหารปรุงสุกใหม่

เสี่ยงของหมักดอง อาหารสุกๆดิบๆ
อาหารที่มีแมลงวันตอม

ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่

ทุกครั้งก่อนรับประทานอาหาร
และทุกครั้งหลังจากเข้าห้องน้ำ

ขับถ่ายให้ถูกสุขลักษณะ

ถ่ายลงในโถสุขภัณฑ์/ห้องน้ำ
ไม่เทอุจจาระ และสิ่งปฏิกูลลงในแม่น้ำ คลอง

ระวังน้ำ และสิ่งปฏิกูลเข้าปาก

เมื่อลงเล่นน้ำในแม่น้ำ คลอง
ระวังการสัมผัสเชื้อจากการต้อนน้ำ/สิ่งปฏิกูล

ที่มา: สำนักสื่อสารความเสี่ยง กรมควบคุมโรค

FACEBOOK

WEBSITE

เผยแพร่ข้อมูล

วันที่ 28 มีนาคม 2567

กลุ่มสื่อสารความเสี่ยงโรคและภัยสุขภาพ

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดอุดรธานี

591 หมู่ 12 ตำบลสามพร้าว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

โทรศัพท์ 0 4221 9168

1422

สายด่วนกรมควบคุมโรค

DDC WATCH

จับตาโรคและภัยสุขภาพ

ระวัง!! อาหารเป็นพิษ-อหิวาตกโรค

สถานการณ์โรค
จากอาหารเป็นพิษ-อหิวาตกโรค

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 1 เมษายน 2562*

ผู้ป่วยสะสม **27,977** ราย
อัตราป่วย **42.76** ต่อประชากรแสนคน
ไม่มีผู้เสียชีวิต

พบผู้ป่วยในกลุ่มนักเรียน
มากที่สุด **26.90%**

เชื้อ *Staphylococcus* spp.
และ *Vibrio parahaemolyticus*
พบมากสุดในอาหารปรุงสุก ๆ ดิบ ๆ

โรงเรียน พบ 7 เหตุการณ์ (**31.81%**)
แหล่งการระบาดที่พบมากที่สุด
จากจำนวน 22 เหตุการณ์
พบผู้ป่วยมากที่สุด **550** ราย

* ข้อมูลจากรายงานการเฝ้าระวังโรค 506 และโปรแกรมตรวจสอบ
ข่าวการระบาด สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

โรคอาหารเป็นพิษ เกิดจากการรับประทานอาหารหรือน้ำที่มีสิ่งปนเปื้อน ได้แก่ สารพิษหรือที่อกซินที่แบคทีเรียสร้างไว้ในอาหาร สารเคมีต่าง ๆ โลหะหนักจากพิษและสัตว์ เช่น เห็ดพิษ ปลาปักเป้า แมงดาทะเล ฯลฯ รวมถึงกลุ่มเชื้อโรคที่มีการสร้างสารพิษในลำไส้

อหิวาตกโรค เป็นอีกหนึ่งโรคที่ต้องเฝ้าระวังช่วงหน้าร้อน มีอาการถ่ายเหลวเป็นน้ำคล้ายน้ำขาวขาว ทำให้เกิดอันตรายร้ายแรงและสามารถระบาดได้อย่างรวดเร็ว เกิดจากการกินอาหารและดื่มน้ำที่ปนเปื้อนเชื้อแบคทีเรีย *Vibrio cholerae*

อาการป่วยที่พบมาก

มีไข้ ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน อูจจาระร่วง บางรายอาจมีอาการรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิตได้

กลุ่มเสี่ยงที่พบอาการป่วยรุนแรง

กลุ่มเด็กและผู้สูงอายุที่มีภูมิคุ้มกันโรคต่ำ

“ระมัดระวังการจัดเตรียมอาหารสำหรับเลี้ยงคนหมู่มากหรือกลุ่มใหญ่
และควรรับประทานอาหารภายใน 2 ชั่วโมง หลังปรุงเสร็จ”

เอกสารแจกฟรี
ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 มีนาคม 2562